

Motion till riksdagen

1989/90:Sf17

av Rosa-Lill Wählstedt och Ulla Berg (båda s)

med anledning av prop. 1989/90:62 om insatser för aktiv rehabilitering och arbetslivsfondens verksamhet, m.m.

I prop. 1989/90:62 ges ett antal goda förslag för att förbättra rehabiliteringsverksamheten. Detta känns mycket tillfredsställande och kommer om de genomförs att ge människor mycket bättre stöd och möjligheter, minska mänskligt lidande och frigöra ekonomiska resurser, som kan användas till andra angelägna uppgifter.

Förslagen i prop. 1989/90:62 är dock koncentrerade till åtgärder inom försäkringskassorna och inom arbetsmiljöområdet, vilket är mycket bra. Emellertid vill vi peka på att den uppmärksamhet som kostnaderna inom socialförsäkringen fått, i hög grad har styrt propositionens innehåll. Detta innebär att personer som har svag förankring på arbetsmarknaden inte omfattas av de positiva insatserna.

Rehabiliteringsverksamheten borde få mera av helhetssyn. De aktiva åtgärderna bör inte bara omfatta personer som får sin inkomsttrygghet från försäkringskassan utan också dem som faller utanför. En bättre samordning är därför ytterst angelägen mellan rehabiliteringsaktörerna, försäkringskassa, socialtjänst, primärvård och arbetsförmedling.

Vi vill i denna motion särskilt peka på hur de med svag förankring på arbetsmarknaden, och som ofta utgör socialtjänstens klienter/kunder, lämnats utanför förslagen i propositionen. Enligt vår mening är det angeläget att förslagen i propositionen utvidgas till att också omfatta dessa grupper.

Den arbetskraftsreserv som finns bland dem som idag uppbär socialbidrag uppmärksammas inte i propositionen. De totala kostnaderna för socialbidraget i landet (ca 4 miljarder per år) är stora men kostnaderna för utbildningarna till varje individ små. Kommunerna bör kunna köpa yrkesinriktade rehabiliteringstjänster på samma sätt som föreslås i propositionen för försäkringskassornas del.

Däremot är produktionsvärdet i den potentiella arbetskraftsresursen lika hög för en socialbidragstagare som för en sjukskriven person.

Ur samhällsekonomiskt perspektiv är det otillfredsställande att rehabiliteringsinsatser inte kommer till stånd på ett samordnat sätt även för personer som står utanför den öppna arbetsmarknaden. Det borde finnas ett samordnat ansvar, gärna med försäkringskassan som samordnare, för att rehabiliteringsbehov åtgärdas oavsett var de uppmärksammas.

I Örebro län finns många positiva exempel på satsningar på arbetslinjen även för svaga grupper. Genom lokala rehabiliteringsgrupper på basplanet

har ett aktivt rehabiliteringsarbete bedrivits, omfattande även socialbidragstagare. Socialbidragsprojektet i Haga och Vivalla i Örebro kommuner samt samarbetsprojektet arbetsförmedling-socialtjänst i Karlskoga och Degerfors kommuner är efterföljansvärda exempel på att byråkratiska hinder kan brytas ner och då ger goda resultat som exempelvis att socialbidragskostnaderna har minskat utan mätbar ökning av sjukförsäkrings- eller förtidspensionskostnader. Vidare har fler personer kunna aktiveras tidigare för arbetsplacering. Samverkan mellan försäkringskassan och vårdcentraler har intensifierats, bl.a. genom aktivering av sjukskrivna. Samordning både funktionellt och i tiden av olika insatser medför stora vinster för den enskilde.

I Örebro län finns alltså en bred erfarenhet av att hävda arbetslinjen och ersätta socialbidrag med arbete. Detta är erfarenheter som bör spridas och få en mera allmän tillämpning.

Med hänsyn till den ovan nämnda arbetskraftsreserven bland socialtjänstens klienter/kunder borde arbetslivsfondens medel kunna få finansiera rehabiliterings- och arbetsmiljöåtgärder även för utsatta grupper. I nuvarande överhettade arbetsmarknadskonjunktur har många personer med betydande arbetshinder psykiskt, fysiskt och socialt beretts arbete, i många fall för första gången på flera år. Dessa grupper riskerar i en sämre konjunktur att först förlora sina jobb med risk för lång arbetslöshet. Detta bör beaktas vid fördelning av medel från arbetslivsfonden.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om rehabiliterings- och arbetsmiljöåtgärder även för utsatta grupper.

Stockholm den 23 januari 1990

Rosa-Lill Wahlstedt (s)

Ulla Berg (s)